

Nåde

Det er med stor glede at Diakonissehuset Lovisenberg og Diakonhjemmet kan tilby deg årets påskebok, som har fått tittelen «NÅDE».

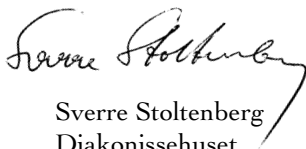
Vi har utfordret personer fra ulike miljø innen våre stiftelser til å reflektere rundt dette sentrale begrepet i Bibelen, knyttet opp mot påskens budskap.

Vårt håp er at boken kan gi den enkelte et glimt av nådens ansikt på vandringen gjennom den stille uken.

Med dette ønsker vi deg en velsignet påskeuke og påskehøytid.

Kjell Nordstokke
Diakonhjemmet

Sverre Stoltenberg
Diakonissehuset
Lovisenberg

Motiv fra Burundi.
Foto: Thor Ullerø.

Palmesøndag

Guds nådevalg

De tok palmegrener og gikk ham i møte... (Joh 12,12–24)

Jesus rir opp til Jerusalem og vet at han snart skal dø. Folket jubler og hyller ham som konge. Jesus på eselfolen, omgitt av en støyende menneskemengde – et snev av hån og mobbing i luften. I stedet for medlidenhet og medfølelse – fest og sensasjon.

Den døende Jesus.

Helt alene.

Noe av spillet rundt døden er ofte slik. Vi makter dårlig å gå inn i realitetene. I stedet overser vi dem, og fjaser ofte det hele bort. Den alvorlig syke blir ikke tatt på alvor – fordi vi ikke tør. Og mens vi fortsetter å snakke om dagligdagse ting, driver den døende bort.

Den døende.

Helt alene.

Jesus driver også bort denne søndagen på vei inn til Jerusalem.

Han skal senere i denne uken be om nåde – uten å bli hørt.

Nettopp derfor bryter lyset fram til slutt og vi får leve i Guds nådevalg.

Herre – lær oss å se at vi lever – også denne uken – i ditt nådevalg – helt uførtjent.

THOR ULLERØ

Motiv fra alterpartiet i kapellet på Diakonhjemmet.
Billedhugger Gunnar Torvund.

Mandag

Stein og nåde

Da han kom nærmere og så byen, gråt han over den og sa: «Om du også på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred»... «Det skal ikke bli stein tilbake på stein i deg» (Luk 19,41-44)

Vi har sett det flere ganger: Hus som jevnes med jorden. Bare hauger igjen. I ruinene; mennesker med småstein, i ferd med å kaste. Bilder fra Jerusalem, fra Bagdad - men også fra våre byer, der indre byggverk rives, kropper svinner og vennskap går til grunne. Der vi vet – fra et punkt langt inne – at også *vi* ødelegger og kaster. Og at noen av oss bærer arr av skarpe steiner som en gang traff.

I disse bildene, i all denne steinen står Jesus. Man skulle kanskje tro han var fraværende i et så destruktivt landskap. Men jeg kan se ham. Jesus står der og gråter. Gråter, slik han gjorde da han nærmet seg Jerusalem, den påsken han skulle dø. Midt i våre ruiner gråter Jesus klaggetårer og nådetårer. Han gråter kanaler, så våre tårer kan få plass. Og når det kommer strimer av lys, som glimt fra en fremtid, da blandes lyset med tårene, slik sol blandes med regn, til det brytes farger, og en regnbue brer seg over all stein.

Dette er nåden i håpet. Vi kan få *håpe* at alt tapt vil bli gitt tilbake. Lyset fra påskedag er håpets feste. Midt i livets ruiner. Midt i denne mandagen. Blandet med tårer.

« Med denne tro vil vi fra fortvilelsens fjell kunne utvinne steiner av håp» (M.L. King)

Herre Jesus Kristus, takk at vi kan få gråte. Hjelp oss å holde fast på håpet om en bedre verden.

ANNE AUSTAD

Motiv fra Vigelandsparken.
Foto: Jiri Havran.

Tirsdag

Nådesrøverne

Mitt hus skal være et bønnens hus. Men dere gjør det til en røverhule. (Matt 21,12-17)

Tempelplassen år 33: Attraktiv kundegruppe med antatt god betalingsevne nærmer seg. Rop høres: «Lytefrie lam til brennofferet! Kjøp her! Våre duer er måltidsoffer som behager Gud!»

Avisannonser år 2004: «Spåkvinne med uvanlige evner tilbyr innsikt i fremtiden for bare kr 29,90 per minutt på telefonen.» Folk med eksotiske evner vil kurere håpløshet og alle slags lidelser for bare noen pengesedler – hver gang. Mot en «liten betaling» kan vi bli salige (eller rike eller tynne eller inspirerte) her og nå.

År 33 og 2004: «Stopp! Det handler ikke om betaling, når mennesker vil søke Gud! Lær bønnens kunst av barna!» Det har alltid vært mange som vil gjøre seg rike på folks religiøse lengsler. Jesus konfronterer dette både i år 33 og 2004. Nåde kjøpes ikke og selges ikke. Nåde har aldri vært en vare som noen kan eie og selge dyrt til de lengtende. Nåde er invitasjon og gave. Nåden er fri.

Kjære Gud, din nåde er nok for meg.

MARI WIRGENES

Maltserkorset fra resepsjonen på Diakonhjemmets Sykehus.
Foto: Jiri Havran.

Onsdag

Nåde på den vanskelige veien

Dere vet det er påske om to dager, og da skal menneskesønnen utleveres for å bli korsfestet. (Matt 26,1-5)

Rørosvidda – mitt barndoms vinterparadis. De enorme kritthvite fjellviddene høyt over gruvebyen var min lekegrind. Her kjente jeg hver snøfonn og hver fjelltopp som min egen bukselomme. Hvilken frihetsfølelse å gå på silkeføre over viddene! I det fjerne kunne jeg se en flokk med rensdyr, kongeørnen var på himmelen, og fjellrypene spratt opp fra skjul. På toppen, i ly bak varden, ventet appelsin og kakao. Her var jeg trygg – i lykkeland!

Jeg vil aldri glemme den dagen. Nok en påskedag på vidda. Søsteren min og jeg ville gå over fjellet til Røros. Vi nøt frihetsfølelsen i hvert stavgang og tenkte på hvor heldige vi er som får bo i Norge. Stormen overrumplet oss fullstendig. Før vi visste ordet av det, kunne vi ikke se våre egne skitupper. Snart hadde vi mistet all retningssans. Det var ingenting annet å gjøre enn å grave oss ned og håpe på hjelp. En vond opplevelse.

Det er rart å tenke på at Jesus gikk inn i lidelse og død fullt vitende om det vonde som ventet ham. Når vi møter vonde opplevelser som økonomiske bekymringer, problemer på jobb, brutte forhold, drømmer som brast, kjære som dør, da kan vi fylles med bitterhet og sorg. Hvor er Gud? Bryr han seg i det hele tatt? Men tenk, Jesus vet hva det betyr å ha det vondt. Vi er i hans nåde og kjærlige og beskyttende hender.

Herre, vis meg hvilken vei jeg skal gå i livet! Og hvis jeg skulle komme på avveie eller mislykkes, takk for at du er der med nåde og kjærlighet. Amen.

ESPEN STRAI

Mugge og vaskefat, fra museet, Diakonissehuset Lovisenberg.
Foto: Jiri Havran.

Skjærtorsdag

Nåde til å ta imot og til å gi

Han elsket dem helt til det siste. (Joh 13,1)

Det er siste kvelden Jesus lever, og det er siste kvelden han er sammen med vennene sine. *Han* vet, de forstår ikke noe. Dette er kvelden hvor han vil gi og gi. Nattverden innstiftes nå, et måltid, en skikk og en nådeformidling til menneskene i slektsledd etter slektsledd. Og før dette måltidet vasker Jesus føttene til de som er samlet. En vanlig skikk i hans samtid, vel å merke når den ble utført av tjenere eller slaver. Peter motsetter seg. Dette er en jobb som de laveste i samfunnet tar seg av, Jesus som er lederen, som nettopp har blitt tiljublet av folket, han skal ikke vaske føtter. Hva er det som er så vanskelig for Peter? Bruddet på den sosiale rangordenen, eller det å ta imot? Kanskje begge deler, kombinasjonen. Og det ufortjente i å motta fra ham som stod over?

Det er godt for et menneske å få. Og det er godt å få være med å gi. Skjærtorsdag minner oss om den gode balansen: å få ta imot, og å gi. Og kanskje nettopp i den rekkefølgen. *Først* gjør Jesus noe overfor sine, *så* ber han dem om å gjøre det samme overfor andre. Og, han som kjenner til hvor lang veien kan være fra teori til praksis, han legger til: «Nå vet dere dette. Om dere også gjør det, priser jeg dere lykkelige.»

Det er nåde å kunne ta imot, og det er nåde å kunne gi.

Herre, la meg være åpen for å ta imot, og åpen for å gi!

GURO HELLGREN

Kristusfigur fra alterpartiet på Diakonhjemmet.
Billedhugger Gunnar Torvund. Foto: Jiri Havran.

Langfredag

Nådehender

Pilatus sa til dem: «Se dette mennesket!» Men da overprestene og deres menn fikk se ham, ropte de: «Korsfest! Korsfest!» (Joh 18,1-19,30)

«Se dette mennesket», sier Pilatus og peker på Jesus. Et menneske med hender og manns kropp, følelser, erfaringer og opplevelser som vi alle har med oss i livet. Nå skal han dø, piskes og hånes. De unge hendene skal nagles til korset. Vi vet alle at vi en dag skal dø. Ikke når, heldigvis. Jesus vet at i dag er det hans tur. Han skal korsfestes og møte døden. Gud som er Far til den unge mannen, sender sin sønn inn i mørke. Han gjør det for vår skyld. Det er Guds nåde vi ser denne langfredagen i Jesu død. Jesus får erfare menneskelig lidelse. Den mannen Pilatus peker på, har kjent smerten ved å møte døden.

I kapellet på Diakonhjemmet Høgskole står det en Kristus-skikkelse på alteret. I hendene på Kristus ser vi naglemerkene. Han holder sine utstrakte, sårede hender ut mot oss: «Dette har jeg gjort for deg». Nådehender. Så høyt elsker Gud oss, deg og meg, at han gav sin eneste sønn. «Dette har jeg gjort for deg». Guds godhet mot oss ser vi i Jesu hender. Guds nåde, full av urokkelig kjærlighet til alle som lever.

*Kjære Gud; Beveg våre hjerter med strømmer av din nåde.
Takk for de utstrakte nådehender.
Dette har du gjort for meg.*

ELISABETH FUGNER RØ

Kors fra «Stille hage» på Diakonissehuset Lovisenberg.
Billedkunstner Einar Stoltenberg. Foto: Harold Leenderts.

Påskeaften

Stille nåde

Han (Pilatus)... lot Josef få liket. Han kjøpte da et linklede, tok Jesus ned, svøpte ham i det og la ham i en grav som var hogd ut i bergveggen og rullet en stein foran inngangen.

(Mark 15,45-46)

Vi går inn i gravhagen. Det er stille. Dødsens stille. Og det lukter død. Vi vet at det ligger et dødt legeme i graven bak steinen. Jesu døde kropp. Et lik -.

Vi liker ikke lukten av død. Johannes forteller at Josef (og Nikodemus) også bruker velluktende salver når de svøper Jesu døde legeme inn i linkledet. De ønsket andre dufter i gravrommet. Vi fyller våre gravkapell med duft av blomster og levende lys, og vi planter blomster og setter lys på våre kjæres graver. Men vi vet at blomstene visner og lysene slukner. Døden viser ingen nåde - til tross for alle forsøk på å formilde og forskjønne.

Vi går rundt i gravhagen. Det er stille. Det er sabbat. Den sjuende dagen, dagen for glede over skaperverket og livet. Gartneren må nylig ha vært her. Det dufter liv på dette dødens sted. I graven ligger han som sa at hvetekornet må falle i jorden og dø - hvis det skal bære frukt. Viser døden likevel nåde?

Nei, døden viser ingen nåde. Men GUD viser nåde. Skaperen, Nyskaperen, vandrer rundt i gravhagen i den svale kveldsvinden. Sammen med oss. Det er som om en stille nåde stryker mildt forbi oss. Duften av død blir til en duft av liv til liv...

Nådige Skaper og Far, takk for at også gravhagen er ditt sted. Bli hos oss der helt til det lysner av dag!

KLARA MYHRE

Altartavle fra gravkapellet på Diakonhjemmet.
Billedhugger Gunnar Torvund. Foto: Jiri Havran.

1. påskedag

Nådesyn som forandrer

Han så og trodde. (Joh 20,1-10)

Noen år etter påskedagen setter Paulus seg ned for å lage en liste over de som så tegnene på oppstandelsen og de som forteller at de har sett den oppstandne. Det blir en lang liste som slutter med Paulus selv, han som var en ivrig motstander av de første kristne. Det syn han fikk på veien til Damaskus, forandret livet og hans verden totalt.

Hjelper det oss hva disse menneskene i en fjern fortid så? Er det sant? Kan vi stole på det?

Hele den kristne tro hviler i disse syn. For synet forandret totalt både de som først fikk se, og utallige som siden har fått høre om det. Vi kan ikke avhøre disse første vitnene. Vi kan forkaste deres vitnesbyrd som oppspinn og fantasier, men vi kan vanskelig avvise at det grep avgjørende inn i livene deres.

Fra de så ham, var troen på den oppstandne mer sant for dem enn alt annet. Og mer virkelig. Mer enn den skrøpelige virkelighet vi ser. Mer virkelig enn døden. Med et standhaftig håp i seg mot all håpløshet. For Kristus lever. En ubeskrivelig nåde.

*– Du er her, Jesus! I min glede. I min sorg. I mine skuffelser.
I liv og død. Alltid til stede. Takk! –*

EIVIND BRAGER

Kristusbilde fra alterpartiet i kapellet på Diakonhjemmet.
Billedhugger Gunnar Torvund.

2. påskedag

Det nådige nærvær

I det samme snudde Maria seg og så Jesus stå der, men hun skjønnte ikke at det var han. (Joh 20,14)

Med tårer i øynene var Maria blitt stående utenfor den tomme grav, bare opptatt av én ting: Hvor befinner Jesus seg nå? Da stod han plutselig rett bak henne.

Hvorfor kjente ikke Maria Jesus igjen med det samme? Noe av svaret lyder slik: Han hadde en litt annen skikkelse enn hun var forberedt på, og dessuten kom han bakfra. *Likevel* var det altså han!

Troen erfarer mange slike *likevel*... Det er ikke lett å få øye på Jesus midt i fortvilelse og sorg, og heller ikke om vi er oppfylt av helt andre tanker og følelser.

Derfor synes jeg vi skal lære av Marias forfjamselse i hagen at han *likevel* kommer, *likevel* er der... Han kommer faktisk på eget initiativ, også før vi ber ham om det. Men ikke sjelden er skikkelsen hans litt annerledes enn det vi forventer, og kanskje er det bakfra at han nærmer seg oss. Det gjelder derfor å skjerpe blikket og trene nakkemusklene.

Først *andre* gang hun snudde seg (v. 16), skjønnte Maria hvem det var som stod rett ved henne. Kanskje vi også trenger å snu oss mer enn én gang for å oppdage Jesu nådige nærvær? Han er ikke langt borte fra noen av oss med sin nåde. Ja, hans nærvær *er* nåde, noe han understreker ved kjærlig å kalle oss ved navn.

Oppstandne Herre og Frelser, takk for ditt nådige nærvær! La meg kjenne deg igjen i de mange måter du velger å være meg nær på.

TOR JOHAN GREVBO

Redaktører: Thor Ullerø, Diakonissehuset Lovisenberg og
Elisabeth Fougner Rø, Diakonhjemmet

Forsidebilde: Motiv fra alterpartiet i kapellet på Diakonhjemmet.

Billedhugger Gunnar Tørvund.

Layout og trykk: HS-Repro A/S

Utgitt av Diakonissehuset Lovisenberg og Diakonhjemmet, påsken 2004